

J E L E N T É S E K

a

Tanítóképző-Intézeti Tanárok Orsz. Egyesületének

1896—98. évi működéséről.

A)

Titkári jelentés.

Tisztelt közgyűlés!

Az 1896. évi július hó 5-én tartott közgyűlés óta letelt két évi működésünkről van szerencsém az alábbiakban beszámolni.

Utolsó közgyűlésünket az ezredéves nagy ünnepek idején tartottuk; kapcsolatosan azon feledhetetlenül szép napokkal, midőn a II. Orsz. és Egyetemes Tanügyi Kongresszus keretében hazánk iskolaügyének minden rendű és rangú munkásai összegyűltek, hogy együttes üléseken és szakosztályokban a köznevelés nagy érdekeiben felszólaljanak s hogy a megjelentek ezrei egy akarattal tanúságot tegyenek arról a lelkesedő szeretetről, mely a magyar tanítóságot az ezeréves haza s ennek köznevelési ügye iránt áthatja.

A Tanítóképző-Intézeti Tanárok Orsz. Egyesülete a fentemlített napon tartott *közgyűlésén* — miután lerotta a kegyelet adóját — csupán saját, belső, egyesületi, hogy úgy mondjam, adminisztratív ügyeit intézte el; s miután ezt elintézte volt, a tanítóképzés fontos kérdéseiről való tanácskozásaiban már beleolvadt a *kongresszus tanítóképzési szakosztályába*, mint a mely szakosztálynak nem csak az előkészítésben, de egész funkciójában is leglényegesebb tényezője volt.

A egyesület tisztikara és választmánya ezen közgyűléstől nyerte megbízását s a tisztikar tagjai között csekélységem akkor választatván meg az egyesület főtitkárává: ezen minőségemben nekem ezuttal először jut a beszámolás megtisztelő feladata s így a tisztelt közgyűlésnek kegyes elnézéséért is esedeznem kell tiszteletteljes jelentésem nélaláni fogyatkozásai miatt.

Jelentésemet az alábbi pontokba foglaltnan terjesztem a t. közgyűlés bírálata elé: szólni fogok I. az elnökség, a választmány s a tagok működéséről; II. a tanítóképzést illetőleg felmerült nevezetesebb mozzanatokról.

I. Az elnökség, a választmány s a tagok működéséről.

a) *A tanítóképzés szervezetére vonatkozó javaslat elkészítése.*

Lehetőleg világos képét óhajtván adni e kérdés kialakulásának, legyen szabad e javaslat történetének fonalát az 1893. évvel felvennem.

E kérdés felszínre vetésének rövid története a következő.¹

György Aladár tagtársunk a választmány 1893. évi október hó 16-án tartott ülésén tette azon indítványt, hogy az egyesület indítsa meg a munkálatot a népoktatási törvények azon részének revíziójára nézve, amely a tanítóképzők szervezetét határozza meg.² A választmány elfogadta *György* A. indítványát s megbízta őt a módosítást illető nézeteinek elmondásával, a minek ő meg is felelt.³ Az egyesület munkásságát azonban az ezután szőnyegre került ügyek más irányba terelték és a teljes revízió ügyével nem foglalkozott mindaddig, míg arra a debreczeni gyűlés tanácskozásai, különösen pedig *Dezső* Lajosnak az országos tanítóképesítő vizsgáló bizottságokról az egyesület választmányára elé terjesztett indítványa⁴ közvetlen okot nem szolgáltatott. A választmány e kérdést az 1868. évi XXXVIII. t.-cikk revíziójával szoros kapcsolatban állónak találván, 1894. évi deczember havi értekezletén megbízta *György* Aladárt és *Nagy* Lászlót, hogy a revízióra vonatkozó és a tanítóképzést érdeklő részletes javaslatokat készítsék el. A kérdés az 1895. évi januári választmányi ülésen vétetett tárgyalás alá, miután *György* Aladár és *Nagy* László megtették javaslataikat. Beható vita után a választmány mindenekelőtt hangsúlyozta azt, hogy a *tanítóképzést és tanítóképesítést külön törvénycikk* által óhajtja rendeztetni. Másfelől kívánatosnak találván, hogy mindazon kérdések, melyek a tanítóképzés és képesítés tárgyában alkotandó törvénycikk keretébe tartoznak, szélteben megvitattassanak: elhatározta, hogy a tanártestületekhez e kérdések tárgyalása végett felhívás intéztessék s ugyanez alkalommal megállapította a választmány azon pontokat, melyekre

¹ V. ö. *Nagy* László: A tanítóképzésről szóló törvény módosítása. L. M. T. 1895. évf. 77. lap.

² L. M. T. 1893. évf. 596. lap.

³ L. M. T. 1893. évf. 541—545. lap.

⁴ L. M. T. 1895. évf. 57. s köv. lapjain.

nézve az egyes tantestületek véleménye kikérendő.¹ E felhívás következtül véleményét beterveztették az *aradi, iglói, sárospataki, temesvári, zsióváraljai, székelykeresztúri, kún-félegyházai* és *dévai* állami, továbbá a *budapesti országos izraelita*, a *nagykőrösi* ev. ref., a *pécsi* róm. kath. és a *felső-lövői* ág. ev. tanítóképző-intézetek tantestületei. Az 1895. októberi választmányi ülés tudomásul vétén az akkori főtitkárnak, Nagy Lászlónak ide vonatkozó jelentését, elhatározta, hogy e kérdést nem veszi le a napirendről, de ezúttal csupán azt a részt veszi tárgyalás alá, mely az *egységes tanítóképesítés ügyére vonatkozik*. Így került ez a választmány u. a. évi decz. hóban tartott ülésének határozatából a kongresszus tanítóképzési szakosztálya elé, mint annak első tétele.

Az 1894. évi közgyűlésünknek egyik ide vonatkozó s nagy élénkséggel megvitatott tárgya a *tanárképzés* volt; az ezen kérdés körül kifejtett s széles mederben hullámozó vitának a következő elvi határozat volt az eredménye: «a tanítóképző tanárképzés az egyetemen történik, nem zárva ki a gyakorlati kiképzés szempontjából a seminarium felhasználását»; ugyanakkor megbízta a közgyűlés a választmányt, hogy az elfogadott elvi határozat értelmében részletes munkálatot készítsen. Miután ekként ezen kérdésben a közgyűlés elvi megállapodása a további tanácskozásoknak biztos alapot adott, ez a tétel részletesen kidolgozott, javaslat formájában szintén a kongresszus tanítóképzési szakosztálya elé utaltatott. (1895. decz.)

Ugyancsak az 1894. év folyamán történt, hogy a Debreczenben rendezett tanszerkiállítás alkalmával, egyesületünk ugyanott nagy választmányi ülést hívott össze, melynek szervezeti érdekű tárgya volt a *tanítóképzők elhelyezésének* ügye: az értekezlet az előadói javaslatot a központi választmánynak azzal az utasítással adta ki, hogy azt tovább tanulmányozva, a legközelebbi közgyűlés elé terjessze. Az 1895. decz. havi választmányi ülés határozatából ez a tétel is felvételre tehát a kongresszusi szakosztály tanácskozási tárgyai közé.

Az említettekén kívül a kongresszusi szakosztály tárgysorozatába még a *Felügyelet* című tétel vétetett fel, melynek elővételét (a tanárképzés ügyével kapcsolatosan) egyesületünk egykori alelnöke, Hetey Gábor, már az 1892. évi közgyűlésen tett indítványával sürgette volt.

A kongresszusi szakosztály tárgyalására kitűzött tételek sorozatát «*A tanítóképzés hatása a nemzeti szellem fejlesztésére*» cz. tétel fejezte be, melylyel sok tekintetben rokon tétel vitatott meg a már említett debreczeni nagy választmányi gyűlésen is.

¹ L. M. T. 1895. évf. 158—159. lap.

Ily előzmények és előkészítések után kezdette meg a kongresszus tanítóképzési szakosztálya tanácskozásait legutóbbi közgyűlésünk után, 1896. július hó 5. és 7. napjain.

E mozgalmas napok története tehát már egyesületi életünk most letelt ötödik ciklusába esik; részletesebben azonban nem szólok az ott lefolyt tanácskozásokról, mert a kongresszus jellegénél fogva azok kívül esnek egyesületünk keretén s különben is ismeretesek azok részint közlönyünkéből, részint a kongresszusnak csak imént megjelent nagyszabású Naplójából.¹

De fel kell említenem annyit, hogy a kongresszusi szakosztály tanácskozott és részletes határozatokat hozott 1. *a tanítóképző-intézetek felállítására és elhelyezése, 2. az elemi iskolai tanítók és tanítónők képzése, 3. a képző-tanárok képzése és képzése tárgyában.* A tanítóképző-intézetek feletti felügyeletre vonatkozólag azonban már (ez a tétel különben is nélkülözvén a kellő előkészítést) oly szétágazó s az alapelvekben is oly ellentétes irányelveket hangoztató vita indult meg, hogy ezen tételt illetőleg határozathozatal már az idő rövidsége miatt sem volt lehetséges s azért e tétel a napirendről levétetett s további megvitatás végett egyesületünkhöz utasított. «A tanítóképző-intézetek hatása a nemzeti szellem fejlesztésére» cz. előadói javaslatok pedig — indítványoknak tekintetvén — tudomásul vétettek s erre vonatkozólag határozatilag csak annyi mondatott ki, «hogy fölkéretik a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr, miszerint a népoktatási törvény tanítóképzésre vonatkozó részének revíziója alkalmával a tanítóképző-intézeteknek a nemzeti szellem fejlesztésére való hatását törvényes intézkedésekkel biztosítani szíveskedjék.»

A közgyűlést s illetőleg a kongresszusi ülést követő első választmányi értekezlet 1896. év november hó 16-án volt, melyen első sorban is a lefolyt ciklus munkarendje állapítottatott meg. E munkarendben — a közlöny útján megvitatandóknak talált kérdéseket most figyelmen kívül hagyva — a legfontosabb pontot épen a szóban levő szervezeti javaslat elkészítése teszi. Ekkor mondotta ki a választmány, hogy *a kongresszus határozatait magáévá teszi, a szervezetre vonatkozó többi ügyekre nézve pedig kiegészítő munkálalatot óhajt végezni* s egyúttal felkérte Nagy Lászlót, hogy a kongresszusi határozatok beleillesztésével készítse el a teljes szervezeti javaslatot.

Nagy László e megbízásból kifolyólag az 1897. évi januári választ-

¹ L. A II. Országos és Egyetemes Tanügyi Kongresszus Naplója. I. kötet. I. rész. 642—705. lapjain.

mányi ülésen előterjesztette a teljes szervezeti javaslatot, mely a Magyar Tanítóképző 1897. évi januári számában közzé is tétetett. Egyben úgy a lap útján, mint körlevélileg fölkérettek a tantestületek, hogy e javaslatot tegyék tanácskozás tárgyává, vitassák azt meg testületileg s észrevételeiket, megállapodásaikat közöljék az elnökséggel.

Hogy az előkészítés munkája addig se szüneteljen, míg a tantestületi vélemények beérkeznek: a választmány jónak látta a javaslatnak eladdig keveset tárgyalt pontjait külön-külön is kitézni, egyelőre nem is végleges határozathozatal céljából, mint inkább azért, hogy a javaslatnak keveset tárgyalt pontjai körül a nézetek tisztuljanak. Így kerültek elé rendre az 1897. évi márcziusi ülésen a *tanítónő- és kisded-óvónőképzés egységttésének* kérdése, melyről Peress Sándor értekezett; u. a. évi májusi ülésen a *tanítóképzők felügyeletének* ügye, melyet Miklós Gergely adott elő; a júniusi ülésen «*a tanítóképzési törvény általános szempontjai*», melyeket dr. Kiss Áron ismertetett; a novemberi és decemberi ülésen a *tanítóképzők igazgatásának* ügye, melyet Peress Sándor adott elő, az 1898. évi januári ülésen a *tanárok fegyelmi ügye*, melynek Groó Vilmos volt az előadója. Mindezen előzetes tárgyalások igen élénk vitát keltettek s nagy mértékben hozzájárultak a felvetett kérdések többoldalú megvilágításához.

E közben az elnökségnek több ízben megújított kérelmére beérkeztek a tantestületeknek ide vonatkozó javaslatai is. Véleményeiket betérjesztették — a betérjesztés sorrendjében — a *székelykeresztúri, znió-váraljai* áll. tanítóképzők, a *pozsonyi* áll. tanítónő-, a *sepsi-szent-györgyi* áll. óvónőképző, a *pécsi* kath. tanítóképző, a *budapesti Fröbel-téle* s az *eperjesi* áll. óvónőképzők, az *aradi* és *lévai* áll. tanítóképzők, a *besztercze-naszód vármegyei általános tanítóegyesület*, a *mármaros-szigeti* áll. tanítóképző, a *szabadkai* áll. tanítónőképző, a *soproni* ág. ev. tanítóképző, a *temesvári* és *bajai* áll. tanítóképzők, a *szatmári* kir. kath. tanítóképző, a *szatmári* elemi és polgáriskolai r. kath. tanítónőképzők, s a *budapesti* áll. polg. isk. tanítóképzők testületei s az *eperjesi* ág. ev. tanítóképző tanárai. E kérdés megvitatásában részt vett összesen 7 állami tanítóképző, 3 áll. tanítónőképző, 3 kisdedóvóképző s 5 felekezeti tanító- és tanítónőképző-intézeti tantestület s 1 tanítóegyesület. — Ezekhez csatlakoznak még azok, kik a kongresszusi munkálatokat megelőzőleg nyilvánították ide vonatkozó véleményüket, valamint azon egyesek, kik a M. T. hasábjain fejtették ki nézeteiket.

A Nagy László-féle javaslat fonalán — úgy a fentebb említett választmányi üléseken felmerült nézeteket, valamint a testületeknek beérkezett véleményeit, javaslatait s egyeseknek a lap hasábjain meg-

jelent hozzászólásait a választmány 1897. okt. ülésének határozatából táblázatosan összeállítottam s azt, mint a M. T. f. é. januári számához csatolt mellékletnek külön lenyomatát a választmány f. é. februári ülésén előterjesztettem.

A választmány az immár teljes egészében összeállított javaslat tárgyalását ugyancsak a f. é. febr. 7-i ülésen azzal kezdette meg, hogy a kongresszus tanítóképzési szakosztályán tárgyalta három tételt változtatlanul beillesztette a szervezeti javaslatba, mint annak *I.*, vagyis «A tanító- és tanítónőképző-intézetek felállítása és elhelyezése» című, *VII.*, vagyis az «Elemi iskolai tanítók és tanítónők képesítése» című és *VIII.*, vagyis az «Elemi isk. tanító- és tanítónőképző-intézeti tanárok képzése és képesítése» című *fejezetét*; e fejezeteket az ugyanakkor felvett jegyzőkönyv szavai szerint: a választmány «*mint javaslatokat a kongresszusi szakosztály által elfogadott formában terjeszti a közgyűlés elé. . . . egyszersmind javasolja a választmány, hogy a kongresszus tanítóképzési osztálya által már tárgyalta tételek egyesületünk közgyűlésén újabb, részletes tárgyalás alá ne vétessenek; önkényt értetődően, hogy az egyesületünk közgyűlésén kifejezést nyerendő s a kongresszusi határozatoktól eltérő nézetek, esetleg mint külön vélemények a kongresszusi határozatokhoz csatoltatnak s annak idején illetékes helyre ezek is felterjesztendőek lesznek.*»

A rendszeres kiegészítő munkálatot a választmány az 1898. évi márcziusi ülésen kezdte meg, még pedig most már azon javaslat alapján, melyet Nagy László előadó az eredeti javaslat szerint összeállított vélemények figyelembe vételével szerkesztett meg. Élénk viták között tárgyalatott le a javaslatnak «Felvétel» cz. fejezete a most említett vál. ülésen, majd a «Tanulmányi ügyek» cz. fejezet a márcz. 14-én és folytatólag márcz. 21-én tartott ülésen, a «Tanártestület és igazgatás» ügye a márczius 28-án tartott ülésen, a «Fizetés- és nyugdíjügy» cz. fejezet az április 18-án, a «Fegyelmi ügyek» cz. fejezet az április 25-én s a «Felügyelet» cz. fejezet a május 2-án tartott ülésen.

Ugyanekkor a választmány az elkészült javaslat szövegének revíziójára egy bizottságot küldött ki, mely bizottság május hó folyamán munkálatával elkészülvén, a revideált javaslat a M. T. f. é. májusi füzetében közzé tétetett s a választmánynak f. é. június hó 6-án tartott ülése elé terjesztetett, mely a szövegezést helyesnek találván, a javaslatot magáénak jelentette ki s a közgyűlés elé terjesztendőnek határozta.

A javaslat tárgyalása céljából az újonnan készült fejezetek előterjesztésére külön előadók és hozzászólók kérettek fel, míg a kongresszusi határozatokat illetőleg a közgyűlés elé való terjesztés formájának megállapítása az előértekezlet feladatává tétetett.

Íme, m. t. közgyűlés, ez ennek az előttünk fekvő szervezeti javaslatnak a genezise.

E javaslatban a vezérgondolat: tanítóképzésünknek — a miben lehet s a miben kívánatos — egyöntetűbbé tétele, a hazafiasan nemzeti szempontok kellő érvényesülhetése s a tanítóképzésnek minden irányú tökélyesbülése.

A választmány összes ide tartozó eljárásában igyekezett módot adni egyesületünk minden egyes tagjának véleménye szabad nyilvánítására s érvényesülésére, s a maga részéről — a magyar tanítóképzésügy benső szeretettől áthatottan — igyekezett hozzá adni legjobb belátását, buzgalmát s jóakarátát.

b) *Egyesületünk könyvtára.*

Egyesületi működésünk ezen ciklusába esik a könyvtár megalapítása is.

A könyvtárlelétesítés eszméje az 1895. évi decz. hó 17-én tartott vál. ülésen merült fel, a midőn is az államsegély felemelése következtül az egyesületünk pénztárában e célra fenntartott 300 frt pénzmaradvány lehetővé tette a könyvek beszerzését. A választmánynak már ekkor az volt az óhajtása, hogy első sorban is a külföldi tanítóképzőkben használatos kézikönyvekből állíttassék össze egy sorozat. Ugyanekkor egy bizottság küldetett ki, melynek feladatául tétetett a lajstrom összeállítása s a könyvek beszerzése.

A bekövetkezett mozgalmas millenniumi évben azonban, mely oly sokfelé lekötötte a központi tagok figyelmét s munkaerejét, ez az ügy — mely különben sem látszott sietősnek — pihent egy jó darabig.

Az 1897. év elején azonban a bizottság megkezdette működését s a beszerzés általános kereteit megállapítván, azt az 1897. évi áprilisi választmányi ülés elé terjesztette.

E javaslatot — mely *a)* nagyobb lexikális műveknek, *b)* kézikönyveknek, *c)* szervezeti szabályzatoknak a beszerzésére jelöl ki irányt s szempontokat — a választmány elfogadta, s annak részletes kivitelét ugyanezen bizottságra bízta.

A munkálatot dr. Kármán Mór vál. tag vállalta magára, mint a ki valóban legilletékesebb leendett ezen munka keresztülvitelére; sajnos azonban, hogy őt súlyos betegsége a munkában meggátolta s így ennek végrehajtása a választmány u. a. évi októberi ülésén az elnökségre bízott.

Az elnökség nevében e munkálatot akként teljesítettem, hogy néhány tagtársunk szíves közreműködésével kérő levelet intéztem több

külföldi tanítóképző-intézet igazgatóságához a vezetésük alatti intézetben használt könyvek jegyzékének megküldése tárgyában.

Álljon itt azon tanítóképző-intézetek sorozata, melyeknek i. t. igazgatói — jobbára igen udvarias levelek kíséretében — oly szíves készséggel siettek kérelmünknek eleget tenni. Beérkezett a könyvjegyzék a párisi, toulouse-i, mačoni, bordeaux-i, bécsi, klagenfurti, prágai (német), innsbrucki (tanító- és tanítónő-), karlsruhei, hofwyli, küssnachti és kreuzlingeni tanítóképző-intézetek részéről.

Ezek alapján összeállítottunk egy francia, egy német s egy svájci tankönyvsorozatot. A sorozat összeállításánál tekintettel voltunk arra, hogy lehetőleg minden tárgy kézikönyve képviselve legyen gyűjteményünkben, másfelől pedig, hogy — a menyire ezt a jegyzékek lehetővé tették — olyan könyveket szerezzünk be, melyeket több tanítóképzőben is használnak. Ez a gyűjtemény áll 106 műből, 141 kötetben.

Még pedig: Neveléstani munka van 15 mű, 15 kötetben; olvasókönyv és nyelvtanítási mű van 22, 31 kötetben; földrajz 5 mű 7 kötetben; történelem 8 mű 13 kötet; természetrajzi 9 mű 13 kötet; természettan és vegytan 4 mű 6 kötetben; gazdaságtan 1 mű 2 kötetben; menyiségtan 17 mű 23 kötetben; zene 19 mű 22 kötetben; torna 3 mű 5 kötetben; test- és egészségtan, életmentés 3 mű 4 kötetben. Megszereztük továbbá a Buisson-féle francia, s a Rhein-féle német nagy enciklopédiákat.

Másik nagyobb beszerzésünk volt egy — hazai érdekű, pädagogiai s iskolaügyi irányú könyvgyűjtemény megvétele, melyet egyik elhunyt pädagogusunk hagyatékából Kún S. fővárosi könyvkereskedő szerzett meg s ajánlott fel egyesületünknek, s melynek megszerzésére a választmány f. é. márczius hó 21-én tartott ülése adta meg a felhatalmazást. E gyűjtemény 104 kötetből áll, beszerzési ára volt: 20 frt.

Ezekon kívül felkértük a hazai tanítóképző-intézetek igazgatóit, hogy a vezetésük alatti intézetről kiadott értesítők 1—1 példányát könyvtárunk részére beküldeni szíveskedjenek. Részint ezen kérelmünk-ből, részint saját inicziatívájukból kifolyólag egyesek is hozzájárultak tehát a könyvtár gyarapításához; legyen szabad itt őket felemlítenem. Értesítőket (nyomtatványokat) vagy más művet ajándékoztak: Dr. Karácson Imre (Győr), Somogyi Géza (Znióváralya), Borbély Sámuel (Székely-Keresztúr), Bodor Miklós (Sepsi-Szt.-György), Láng Mihály (Eperjes), Döbrössy Alajos (Pécs), Scherer Sándor (Baja), Arányi Antal (Igló), A «Magyarországi Tanítók Orsz. Bizottsága», Lederer Ábrahám, Sztankó Béla.

Könyvgyűjteményünk jelenleg a budapesti I. ker. áll. tanítóképző-

intézet egyik könyvtári helyiségében van elhelyezve s annak őrizetét a főtitkár vállalta el.

Ez irányban a legközelebbi teendők közé fog tartozni — a könyvtár gyarapításán kívül — a könyvjegyzék összeállítása, kinyomatása, s — addig is, míg erről alapszabályaink módosításával gondoskodnánk — oly szabályzat megállapítása, hogy könyvgyűjteményünket minden egyesületi tag használhassa.

Bár engedné egyesületünk anyagi állapota, hogy könyvtárunkat rendszeresen fejleszthessük, s bár az igazgatók s egyesületünk tagjai még jobban felkarolnák ez ügyet azzal, hogy értesítőik beküldésével s általában tanítóképzési érdekű műveikkel könyvtárunkat megajándékoznák!

c) *Anyagi ügyek.*

Kiváló gondját tette a választmánynak ezen ciklusban is a tanítóképző-intézeti tanárok anyagi helyzetének ügye s minden lehető alkalmalmmal igyekezett kérő szavát felemelni a tanárság fizetésügyének jobbítása ügyében.

Mihelyt az 1897. évi áll. költségvetési javaslat közzététetett (M. T. 1896. VII. és VIII. f.), a választmány 1896. évi nov. havi ülésén azonnal elhatározta, hogy a III. Emlékiratban foglalt kérelmek — az új költségvetés által eléállandó helyzet megkövetelte módosításokkal — megújíttassanak.

E kérvény a választmánynak 1897. évi januári ülésén mutatattott be; emlékiratunkban a következőket kérelmeztük: 1. az igazgatóknak a VIII. fizetési osztály két felső fokozatába való beosztását; 2. a VIII. és IX. fizetési osztályba osztott tanárok létszámának a fizetési fokok között való egyforma megosztását; 3. a segédtanárok és tanítónők-, 4. a gyakorló iskolai tanítók, a zene- és rajztanárok fizetésének jobbítását; 5. az évötödös pótlékoknak 200 frtban való megállapítását; 6. a fővárosi tanároknak helyi pótlékban való részeltetését; 7. a polg.-isk. tanítóképzők tanárainak működési pótlékban való részeltetését; 8. a kir. kath. tanítóképző-intézeti tanárok fizetésügyének rendezését; 9. a felekezeti tanítóképzők nagyobb összegű segélyezését, s 10. a kisdudóvó-képző-int. tanárok fizetésügyének az érintkező pontokban a tanítóképző-intézetiakkal hasonló jobbítását.

Ezen kérvényt u. a. év január 28-án nyújtottuk át küldöttségileg a vallás- és közokt.-ügyi m. kir. miniszter úrnak.

A küldöttséget vezető alelnöknek, dr. Kovács Jánosnak, a kérelem tárgyát tiszta világitásba helyező beszéde, valamint a miniszter úrnak erre adott kegyes válasza közöltetett a M. T. 1897. évi I. számában.

Ezenkívül — még az azon évi költségvetési vitát megelőzőleg — a tanítóképző tanárok anyagi helyzetét széles alapon tárgyaló «III. Emlékirat» cz. munkálatot megküldöttük a képviselőház pénz- és közoktatásügyi bizottsága összes tagjainak.

Az 1897. évi júniusi és októberi vál. ülésen újból tárgyalás alá kerülnek a fizetésügyben teendő újabb lépések, melyekre részint az 1897. évi költségvetés, részint a znióváraljai tantestületnek s másfelől Czöndör Sándor tagtársunknak a gyakorló-iskolai tanítók nevében a választmány elé terjesztett beadványai szolgáltak indító okul.

Az 1898. évi költségvetési javaslat megjelenésekor a választmány 1897. évi decemberi ülésén ismét tárgyalás alá veszi ez ügyeket. Be kellett ezt várunk, mert kérelmeink realis indító okait a költségvetés tételeiből meríthetjük vala. Ezen a helyen is hálásan kell beismerünk, hogy az ezévi költségvetés újra jelentékeny lépéssel vitte előre fizetésügyünket; minthogy azonban több méltányos kérelmünk ezúttal sem volt teljesíthető: újra a kérelmezéshez, mint a rendelkezésünkre álló eszközök egyedüli formájához kellett fordulnunk.

Ezúttal két irányban tett a választmány lépéseket.

Első teendőnk volt a gyakorló-iskolai tanítók ügyében való mozgalom, mint a mely kartársaink anyagi viszonyai valóban a legmostohábbak. Ebben az ügyben két kérvényt szerkesztettünk. Egyikét ezeknek a képviselőházhoz nyújtottuk be; ebben kértük a m. t. képviselőházat, hogy az 1893 : IV. t.-cz. magyarázataképen mondja ki, miszerint a gyakorló-iskolai tanítóknak a XI. fizetési osztályba való sorozásával nem helyeztetett hatályon kívül az 1868 : XXXVIII. t.-cz. 85. §-ába foglalt azon intézkedés, mely a gyakorló-iskolai tanítók kezdő fizetését, tehát a fizetés minimumát 700 frtban állapítja meg; továbbá adjon módot arra nézve, hogy a gyakorló-iskolai tanítók a XI. fizetési osztály 1. fokánál — állásukban való meghagyásuk mellett — magasabb fizetési osztályba soroltassanak. — Ugyanezen ügyben szerkesztett másik kérvényünket a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz nyújtottuk be.

Másik irányú lépésünk volt annak a kérvénynek a benyújtása, mely többi bajainkra mutat rá s azokra kér orvoslást. Ez utóbbi lényegében megegyezik a fentebb részleteiben is ismertetett kérvénnyel; de az említettekén kívül hangsúlyozva vannak benne azon tények is, melyek újabban mindinkább előnyomuló akadályai a fizetésrendezés útján remélt fizetésjavítás teljességének, ilyenek az elemi és polgári tanítóképzők tanárainak egy személyi létszámba való összesítése, s a kinevezés nélküli ideiglenes megbízások.

E kérvényeket a f. é. februári választmányi ülés hagyta jóvá; s azok márczius hó 17-én küldöttségileg nyújtattak át Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak.

Lesz-e kívánt sikere ez újabb kérelmeinknek, ma még nem tudni; annyi bizonyos, hogy hosszú visszamaradás után anyagi helyzetünk javulása kezdetét vette s bár lassú léptekkel megy előre, de most már szemelláthatólag folytonosnak ígérkezik s ép ezért legyünk bizalommal a jövő iránt!

Kiválóan fontos mozzanat kiinduló pontjának kell tekintenünk azon kezdeményezést, mely egyik felekezeti tanítóképző-intézetnél működő kartársunk részéről történt a *felekezeti tanítóképző-intézeti tanárok nyugdíjügyének* az új nyugdíjtörvény folyamánál tekintendő rendezése tárgyában. Ez ügyet a választmány 1897. évi decz. ülésén nagy készséggel karolta fel s a további lépések megtételére a miniszteri jelentés megjelenési idejét tartotta a legalkalmasabbnak. Midőn a jelentés megjelent, ígéretet nyert arra nézve, hogy ez ügyben közgyűlési indítvány fog tétetni. Abból kiindulva, hogy ez irányú lépésünknek nagyobb lesz a hatálya, ha az a közgyűlés határozatából indul ki, az indítványnak előterjesztésünkhöz való előterjesztésére a választmány f. é. júniusi ülésének határozatából illető kartársunk felkérte.

E pontban tartom felemlítendőnek, hogy a nagym. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr évenként megújított kérelmünkre 14,626—1896 s 6655—1897 sz. m. rendeleteivel egyesületünket évi 700 ft államsegélyben méltóztatott részeltetni, mely összeg részint a M. T. kiadásának költségeire, részint írói díjakra fordított. Fogadja miniszter úr ő nagyméltósága e helyen is hálás köszönetünket.

Lépéseket tett egyesületünk a választmánynak 1896. májusi, majd 1897. évi februári ülésén hozott határozatokból kifolyólag a *tanítóképesítő vizsgálati díjak* kiutalása tárgyában; továbbá a *nem állami szolgálatban levő kartársaink részére* a közgyűlés alkalmából kiutalandó s *mérsékelt áru vasúti jegy váltására* feljogosító igazolványok engedélyezését illetőleg.

d) *A választmány által elintézett egyéb ügyek.*

Az említett főbb munkálatokon kívül a most letelt két év alatt egész sorozata merült még fel az ügyeknek, melyekkel a választmánynak foglalkozni kellett.

Legyen szabad ezeket is röviden ismertetnem.

A *tanítónőképző-intézeti tanterv* ügyében Kovács B. tagtársunk indítványára a választmány 1897. évi júniusi ülésén felkérendőnek határozta a közoktatásügyi miniszter urat, hogy a revideált tantervjavaslat

véleményezés végett küldessék meg minden tanítónőképzőnek. Ugyanakkor a választmány az indokolás megszerkesztésére Nagy L., dr. Weszely Ö. és Ember K. tagokból álló bizottságot küldött ki. A bizottsági munkát (megj. M. T. 1897. VIII. f.) az 1897. októberi ülésen mutattatott be s a rákövetkező novemberi ülésen vétetett tárgyalás alá. Ugyanezen ülés határozatából e bizottsági munkát elnökségileg felsőbb helyre fel is terjesztett.

A II. országos és egyetemes tanügyi kongresszus tanítóképzési szakosztályának határozatairól jelentésem I. a) pontjában már részletesen megemlékeztem. De itt van helye megemlítenem, hogy az említett határozatok közül azok, melyek a *tanítóképesítésre* vonatkoznak, György Aladár vál. tag indítványára az 1897. október havi választmányi ülés határozatából s a melyek a *tanítóképző-intézeti tanárok képzése és képsítésére vonatkoznak*, dr. Verédy Károly felszólalására az 1897. évi decz. havi vál. ülésen hozott határozatból kifolyólag, úgy mint *kongresszusi határozatok* felsőbb helyre felterjesztettek.

A *tanítóképző-intézeti tanárképzés s képsítés* ügyével más alkalommal is foglalkozott a választmány. Abból az alkalomból kifolyólag ugyanis, hogy a tanítóképző-intézeti tanárjelöltek a neveléstudományi tárgyak hallgatását illetőleg az 1897/98. iskolai év elején a miniszter úr által a tudomány-egyetemre utaltattak, Nagy László az 1897. évi nov. választmányi ülésen javaslatot tett abban az irányban, hogy fenntartva az egyesületnek közgyűlésileg kifejezett álláspontját, az ideiglenes rendezéshez vezető lépések tétessenek meg. E felszólalás következtében Gyertyánffy István paedagogiumi igazgató — ki a tanárképzés tárgyában a 37,009—1897. sz. magas min. rendelettel különben is véleményadásra szólítottatott fel: úgy az egész kérdés történetét felölelő, mint ez irányú javaslatait részletesen tartalmazó, nagyszabású Emlékiratát a választmánynak 1898. évi január 17-én s majd folytatólag február hó 21-én tartott ülésein — mindkét alkalommal a fővárosi tagok nagy érdeklődése mellett — olvasta fel. A választmány hálás köszönettel adózott a nagyérdemű felolvasónak azon kiváló s valóban nagybecsű munkát előterjesztéséért, mely e kérdésben bizonyára elsőrangú forrásműve lesz mindazoknak, kik ezzel foglalkozni akarnak s szép állandó emléke marad az intézménynek, mely ép most érte el fennállásának 10. évfordulóját.

Ezen — inkább szervezeti érdekű — tanácskozások mellett azonban nem hagyta figyelmen kívül a választmány az általános, tudományos és gyakorlati érdekű tételek megvitatását sem. S már ide tartozik azon tanulságos vitatkozó ülés, melyet a választmány 1898. évi február

hó 7-én tartott, s melynek főtárgya a Léderer Ábrahám által ismertett *Paidologia* volt, továbbá a Simkó Endre által az 1897. évi januári ülés elé a *gazdaságtanítás* intenzivebbé tétele tárgyában beterjesztett javaslat megvitatása, mely Snasel Ferencz előadása nyomán az 1897. évi február 21-én tartott ülésén került tárgyalás alá.

Megtisztelő feladatot látott a választmány 1898. évi májusi ülésén abban, hogy a nm. Miniszter úr 1817. eln. sz. m. rendeletével egyesületünket bízta meg a tanítóképző-intézetek részéről a *párisi világkiállításra beküldendő kiállítási tárgyak összeállításával*. A költségvetés összeállításával Kovács János, Miklós G. és Sztankó B. tagokból álló bizottság bízott meg, kiknek munkálatát — mely elnökségileg terjesztetett fel (l. M. T. 1898. V. f.) — a választmány juniusi ülése hagyta jóvá, kiküldvén egyúttal a további teendők végrehajtásával megbízott központi és nagybizottságot. Egyesületünk előtt ebben ismét egy nagy és szép feladat áll, melynek sikeres teljesítését az egyesületi tagok kipróbált buzgalmától lehet remélni.

Több ízben kellett tanácskoznia a választmánynak ez évi közgyűlésünk ideje felett is. Husvétra a szervezeti javaslat nem készülhetvén el, a közgyűlés idejéül a pünkösdi napok látszottak a legalkalmasabbaknak; ki is tüzetett közgyűlésünk erre az időre, de részint a közoktatási tanácsnak akkortájt tartott nagy gyűlése, részint az ifj. tornaversenyek, részint a kisednevelők orsz. egyesületének közgyűlése miatt erről is le kellett mondanunk. Bár némi nehézségek támadtak a júliusi terminust illetőleg is, mindazonáltal a közgyűlés másodszori elhalasztása már egyáltalában nem látszott kívánatosnak, s különben is ezen két évi ciklus ép most járván le: a választmány f. é. május hó 2-iki ülésén a közgyűlés idejéül véglegesen július hó 3., 4. és 5. napjait tűzte ki.

A fentebbiekben vázolt munkásságunkon kívül, választmány és elnökség egymással karöltve felhasznált minden alkalmat, hogy a szívélyes tagtársi viszonyt, az egyesületi élet e nagyfontosságú tényezőjét ápolja, fejlessze. Együtt örvendett az ünneplőkkel, a kitűntettekkel, az örvendezőkkel. De igyekezik leróni a kegyelet adóját is, melynek egyik tanuságtétele — jelen közgyűlésünk is...

Legyen szabad e pont záradékaul felsorolnom az ezen ciklusban megtartott választmányi üléseket.

Ezeknek időrendi sorozata a következő: 1896. XI. 16; 1897. I. 18; II. 21; III. 29; V. 17; VI. 16; X. 25; XI. 22; XII. 22; 1898. I. 17; II. 7; II. 21; III. 7; III. 14; III. 21; III. 28; IV. 18; IV. 25; V. 2; VI. 6 = összesen 20.

e) *A tagok száma s munkássága a «Magyar Tanítóképző»-ben.*

Egyesületünknek jelenleg 317 tagja van. Még pedig :

Áll. tanítóképző-tanár s tanítónő	183
« óvóképző-tanár s tanítónő	7
Hitfelekezeti tanítóképző-tanár s tanítónő	47
« s társulati óvóképző-tanár s tanítónő	4
Közoktatásügyi tisztviselő, tanfelügyelő	17
Más, tanügyi munkás	28
Tanítótestület, egyesület	22
Intézet (iskola)	9
Összesen	317

Egyesületünk tagjainak számában tehát mult közgyűlésünk óta lényeges változás nem állott be; az 1897. év elején kibocsájtott gyűjtő-íveknek észrevehető eredménye nem volt, a belépők és kilépők száma az egész létszámban igen mérsékelt hullámozást jelent.

Itt emlékszem meg — fájdalmasan — azon érzékeny veszteségről, mely egyesületünket Brassay Sámuel és Szathmáry György tiszteletbeli tagok s Munkácsi Joó István vál. tag s Krátsmar Béla r. tag halálával érte. Ez a veszteség nemcsak egyesületünké, de egész hazai oktatás-ügyünké! Áldott legyen emlékezetük!

*

Egyesületünk hivatalos közlönyét, a «Magyar Tanítóképző»-t a lefolyt két év alatt is Nagy László szerkesztette.

Egyesületi tagjaink közül rövidebb vagy hosszabb tanulmányokat írtak:

a) *A tanítóképzésre vonatkozólag*: Somogyi Géza, Huzják Lukács, Simkó Endre, Stark Lajos, Nagy László, Lenhardt Károly, Wagner János, Sztára József, Varga Dénes, Peres Sándor, Bárány Gyula, Snasel Ferencz, Mohar József, Krausz Sándor, Dezső Lajos, Miklós Gergely, Arányi Antal, Kovács Béla, E. T., Mihalicska István, Láng Mihály, dr. Weszely Ödön, Marmula János, Horváth A. János, Gyertyánffy István, Groó Vilmos, Kolumbán Samu, Wagner Sándor, Sente József.

a) *Általános pedagógiai érdekű* (jobbára pszichológiai) tanulmányokat írtak: Budinszky Károly, dr. Waldapfel János, Somogyi Géza; Léderer Ábrahám, Pethes János.

b) *Népoktatási érdekű cikket írt*: Dr. Hajnóczy R. József.

c) *Népoktatási intézeteket és intézményeket ismertettek, s tanügytört. adalékokat adtak*: Nagy László, S. J., Paal Ferencz, Mj., Arányi Antal,

Huzják Lukács, Belányi Tivadar, Pethes János, dr. Karácson Imre, Somogyi Géza, Krausz Sándor, —ó, Sz. B., Szuppán Vilmos, Kriek Jenő, M. B. F., Bánóczi József, Kozma László.

d) *Könyvismertetéseket, kiállítási tanulmányokat, bírálatokat írtak:* Komáromy Lajos, Pethes János, E. Farkas Sándor, Böngérfi János, Groó Vilmos, Horváth József, Báthory József, Marmula János, Szabó Dezső, Beér Ferencz, —th —f, Kolumbán Samu, E. F. S.

Ezekén kívül lapunk *«Egyesületi élet»* címen állandóan közölte a választmány ülésein felvett jegyzőkönyveket, a fontosabb köriratokat s felterjesztéseket s általában mindig számot adott egyesületünk munkásságáról.

Az *«Okirattár»* című rovatban közölte a tanítóképzésre vonatkozó általános érdekű magas rendeleteket, mi által hű tükörévé vált a tanítóképzés terén felmerült legfontosabb intézkedéseknek, míg *«Vegyesek»* című rovatában megemlékezett minden érdekesebb mozzanatról, melyek szintén hozzátartoznak tanítóképzésünk jelen állapotának megismeréséhez.

II. A tanítóképzés terén felmerült nevezetesebb mozzanatok.

Alapszabályainknak a titkári jelentésről szóló szakasza úgy rendelkezik, hogy a titkári jelentés az egyesület működésének ismertetésén kívül, terjeszkedjék ki a tanítóképzés terén felmerült nevezetesebb mozzanatok vázolására is.

Ván szerencsém e követelménynek az alábbiakban eleget tenni.

Kimagasló mozzanata a lefolyt időszaknak, hogy a jelen országgyűlési ciklust megnyitó trónbeszédben a következő legmagasabb kijelentés hangzott el: *«A közoktatás ügyének előmozdítása, a tanítás eredményének fokozása és a tanár- és tanítóképzés érdekében több üdvös intézkedés van célba véve.»*

A tanítóképzés érdekében magas miniszteri rendeletekkel szabályoztattak a következő ügyek: az iskolai ünnepélyeknek hazafias irányban való rendezése (66,542—1897); az ő Felsége által adományozott tíz szoborra vonatkozó legfelsőbb elhatározásnak iskolai ünnepélylyel való megülése (66,674—1897); az 1848. évi törvényhozási alkotások állandó megünneplése (13,537—1898); a tan- és segédkönyvek bírálata és használatba vétele (1940—1896. eln. sz.); az időszaki *Értesítők* kiadása (930—1897); a javító tanképesítő vizsgálatok helye (33,869—1896); a magánvizsgálati engedélyek érvényességének tartama (29,123—1897); a karácsonyi és húsvéti szünetek (68,260—1896); a külföldi oklevelek nostrifikálása (4435—1897); az évötödös pótlékoknak hivatalból való kiutalása (53191—1897); az óvónőjelölteknek a tanítónőképzők III. osz-

tályba való felvétele s a tanterv különbözet alapján megállapított vizsgálat (21,735—1897; 26,152—1898); tanítóképző-intézeti tanárok részére rendezett gazdaságtani póttanfolyamok szervezése (33,387—1897).

Fontos mozzanat a tanárképzés ügyében már fentebb említett azon magas intézkedés, mely a tanítóképző-intézeti tanárjelölteknek a nevelés-tudományokban való kiképzése helyéül a budapesti tud. egyetemmel jelöli ki s ezzel rokon tartalmú a 37,009—1897. sz. m. rendelet, mely az I. ker. állami polg. isk. tanítóképző mellett eddig fennállott tanítóképző-intézeti zenetanári tanfolyamot megszünteti s egyszersmind kimondja, hogy ezen irányú képzésről az orsz. Zeneakadémia igénybevételével fog gondoskodás történni. Ezen magas intézkedésekből folyó választmányi tanácskozásokról már fentebb volt szó.

Ezen ciklusnak kiválóbb eseményei közé tartoznak még a közoktatási tanács kebelében folyó tantervi munkálatok, melyekre nézve a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a közoktatási tanács ez évi nagygyűlésén a következőképen emlékezett meg: «Felhívtam önöket arra is, hogy a tanítóképző-intézeti tantervhez való *utasításokkal* foglalkozzanak. *A tanterv megvan, de szellemének megértetése az utasítások feladata.* Régi óhajta a tanítóképző-intézeti tanároknak, hogy legyenek utasítások, melyek aztán lehetővé fogják tenni, hogy a tanítóképzők számára külön tan- és kézikönyvek készüljenek». — Jelenleg tehát a rég óhajtott tanterv-revizió az utasítás készítésének stádiumában van.

Az egyesület terén is több figyelemre méltó esemény történt. A kath. tanítóképző-tanárok egyesületté való alakulás céljából épen e napokban tartják Egerben közgyűlésüket, melynek ezenkívül tárgyai: az egységes tanterv, könyvek és ügyrend; fizetés- és nyugdíjügy; a gyakorló-iskola; az internatus; a fölvételek; a tanképesítés; az állami kedvezmények. (Népisk. Tanügy). — Ugyancsak a közeli multnak a ténye az, hogy a tanítók Országos Bizottsága a II. Orsz. és Egyetemes Tanügyi Kongresszus megbízásából, ez évi ápr. 7-én tartott alakuló ülésén megalkotta a tanítók Országos Szövetkezetét. Végül legyen szabad felemlítenem, hogy ez időszakba esik a II. Orsz. és Egyetemes Tanügyi Kongresszus Naplójának a megjelenése, mely — a mellett, hogy mindvégig tükre és tanúsága leend a nagyszabású mozgalomnak, — sokáig forrásműve lesz a tanügyi reformokat célzó intézkedéseknek s díszére válik egyesületünknek is, hogy a Napló szerkesztői között két kiváló tagtársunk foglal helyet: Nagy László, a Magyar Tanítóképző szerkesztője s dr. Kovács J. egyesületünk alelnöke.

M. t. közgyűlés! Ezekben voltam bátor számot adni egyesületünk két évi működéséről s a tanítóképzés terén felmerült újabb mozzanatokról.

Nincs más hátra, minthogy további szíves jóindulatukba ajánljam egyesületünk ügyét, s működésünk felől kikérjem igazságos bírálatukat.

Budapest, 1898. július 3-án

Sztankó Béla,
főtitkár.

B)

Pénztárnoki jelentés.

Igen tisztelt közgyűlés!

Az 1896-i közgyűlés a pénztárnoki számadásokat megvizsgálván, a felmentvényt számomra 1895. végéig adta meg. (L. az idézett közgy. jegyzőkönyvének 6. pontját.) E szerint nekem jelenleg az 1896. és 1897. évi, továbbá az 1898. év január—júniusi feléről való számadásokat kell előterjesztenem.

Mint az 1896. és 1897. évről szóló, a választmánytól megvizsgált és helyesnek talált számadásokból kitűnik, a pénztári mérleget 1897. év végén deficit nélkül zárhattuk le, sőt 94 ft 82 krt hozhattunk át, mint pénztári készletet, 1898-ra. A jelen darabban levő év eredményéről még szólni nem lehet, de ha a jelen évre a választmány által elfogadott költségvetési előirányzat pontjai megtarthatók lesznek, akkor ezen az éven is áthajózhatunk pénzügyi kalamitás nélkül.

Fizető tagjaink száma (a kik tags. díjaikat vagy egészen rendesen fizetik, vagy legalább nincsenek 2 évi hátralékban) a mult közgyűlés óta 20-szal csökkent, ugyanis 291-ről 271-re szállott alá.

A magas kormány az elmúlt két évben 700—700 ft állami segélylyel támogatta egyesületünket. E kegyes pártfogás tette lehetővé, hogy az egyesületi folyóiratunkban megjelent jelentékenyebb dolgozatokat már két év óta némi csekély írói díjjal honorálhattuk, sőt könyvtárunk alapját is, mintegy 300 frtnyi bevásárlással megvehettük. Meg kell azonban jegyezni, hogy ezen eredményekre egyrészt csak az előbbi évek apró megtakarításaiból juthattunk, mint ezt az egyik évről a másikra áthozott nem csekély összegek mutatják.

De szóljanak magukért a mellékelt részletes *kimutatások*, melyekhez a jelen évi *költség-előirányzatot* is hozzácsatoltam. — Csak még annyit kell fölemlítenem, hogy egyesületünknek Herrmann Antal tag-

társunk adományából 100 frt alaptőkéje is van, mely takarékpénztárban elhelyezve kamatozik.

Tisztelettel kérem a mélyen tisztelt közgyűlést, hogy előterjesztett számadásaimat megvizsgálatni, s azok rendben találása után részemre a fölmentvényt megadni kegyeskedjék.

Budapesten, 1898. július hó 1-én.

Komáromy Lajos,
egyesül. pénztárnok.

A Tanítóképző-Intézeti Tanárok Orsz. Egyesülete bevételeinek és kiadásainak kimutatása 1896. évről.

Bevételek.

1. Áthozat 1895. évről	520	frt 08 kr.
2. Államsegély 1896. évre	700	« — «
3. Tagsági díjak: 1892-i hátralék	4	frt — kr.
« « 1893-i	4	« 15 «
« « 1894-i	2	« — «
« « 1895-i	68	« 15 «
« « 1896. évi díjak	938	« 54 «
« « 1897. « «	12	« — «
4. A folyóirat kiadójától szerkesztői díj fejében	300	« — «
Összesen	2548	frt 92 kr.

Kiadások.

1. A szerkesztő honorariuma 1896-ra	300	frt — kr.
2. A folyóirat 1896-i évfolyamának kiadásáért	873	« — «
3. A folyóirat 1895. X. és 1896. I—IX. füz. 13 ^{3/4} ív többsége	330	« — «
4. Nyomatványok, nyomdai felszámolások	142	« 96 «
5. Titkársági kiadások	53	« 30 «
6. Pénzkezelési kiadások	25	« 29 «
7. A pénztáros honorariuma 1896-ra	50	« — «
8. Teremszolgának	4	« — «
9. Könyvek köttetése	10	« 50 «
10. Vegyesek	32	« 21 «
11. Pénztári készlet, mint átvitel 1897-re	727	« 66 «
Összesen	2548	frt 92 kr.

Fegyzet. Az egyesület 100 frtot tevő alaptőkéje takarékpénztárban van elhelyezve.

Budapesten, 1896. deczember 31-én.

Komáromy Lajos,
egyesül. pénztárnok.

A feltüntetett számadások adatait a pénztárkönyv ide vonatkozó adataival összehasonlítottuk és azokat helyeseknek találtuk.

Budapesten, 1897. január hó 18-án.

Léderer A. s. k.,
a számvizsg. biz. tagja.

Peres Sándor s. k.,
számvizsg. biz. tag.

Miklós Gergely s. k.,
a számvizsg. biz. tagja.

A Tanítóképző-Intézeti Tanárok Orsz. Egyesülete bevételei- nek és kiadásainak kimutatása 1897. évről.

Bevételek.

1. Át hozat 1896. évről	---	---	---	---	727	frt	66	kr.
2. Államsegély 1897. évre	---	---	---	---	700	«	—	«
3. Tagsági díjak: 1893. évi hátrálék	4	frt	—	kr.				
«	«	1894. «	«	8	«	—	«	
«	«	1895. «	«	30	«	15	«	
«	«	1896. «	«	121	«	25	«	
«	«	1897. «	díjak	884	«	39	«	
«	«	1898. «	«	10	«	—	«	1057 « 79 «
4. A «M. Tanítóképző» kiadójától szerk. díjzul	---	---	---	---	300	«	—	«
5. Takarékpénztári időleges kamatok	---	---	---	---	46	«	67	«
Összesen	---	---	---	---	2832	frt	12	kr.

Kiadások.

1. A szerkesztő honorariuma 1897. évre	---	---	---	---	300	frt	—	kr.
2. A «M. Tanítóképző» 1896. évi írói díjai	---	---	---	---	258	«	25	«
3. A «	«	1897. «	«	«	285	«	60	«
4. A «	«	1897. «	kiadásáért	---	864	«	—	«
5. A «	«	1896. X. és 1897. I—IX. füz.	ívtöbbsége	---	432	«	—	«
6. A Hungaria nyomdának 1896. évi nyomtatványokért	---	---	---	---	160	«	25	«
7. Elnökségi kiadások	---	---	---	---	4	«	25	«
8. Titkársági «	---	---	---	---	30	«	53	«
9. Pénzkezelési «	---	---	---	---	21	«	03	«
10. A pénztáros honorariuma 1897-re	---	---	---	---	50	«	—	«
11. Vegyes	---	---	---	---	3	«	50	«
12. 1897. évi nyomtatványokért a Singer és Wolfner czégnek	---	---	---	---	27	«	40	«
13. A könyvtár számára beszerzett könyvek ára	---	---	---	---	300	«	49	«
14. Pénztári készlet, mint átvitel 1898-ra	---	---	---	---	94	«	82	«
Összesen	---	---	---	---	2832	«	12	«

Fégyzet. Az egyesület 100 frtot tevő alaptökeje 1893. ápr. 12-től
eső kamataival takarékpénztárban van elhelyezve.

Budapesten, 1897. december hó 31-én.

Komáromy Lajos,
egyesül. pénztárnok.

A feltüntetett kimutatást a pénztárkönyv bevételi és kiadási tételei-
vel, valamint a számadáshoz mellékelt okmányokkal összehasonlítva,
helyesnek találtuk.

Budapesten, 1898. január hó 17-én.

Peres Sándor s. k.,
számvizsg. biz. tag.

Miklós Gergely s. k.,
a számvizsg. biz. tagja.

Léderer A. s. k.,
a pénztárvizsg. biz. elnöke.

A Tanítóképző-Intézeti Tanárok Orsz. Egyesülete bevételeinek és kiadásainak kimutatása 1898. január 1-től június 29-ig.

Bevételek.

1. Áthozat 1897. évről	94	frt	82	kr.
2. Takarékpénztári kamatokból	9	«	52	«
3. Tagsági díjakból: 1896-i hátrálék	12	frt	—	kr.
« « 1897-i «	96	«	20	«
« « 1898-i díjak	178	«	—	«
Összesen	390	frt	54	kr.

Kiadások.

1. Szerkesztő honorariuma 1898. első harmadára	100	frt	—	kr.
2. Szerkesztő költségeire	4	«	—	«
3. Titkársági kiadások	11	«	37	«
4. Pénztárnok honorariuma 1898. I. félévére	25	«	—	«
5. Pénztári kiadások	5	«	95	«
6. Könyvtári kiadások	25	«	80	«
7. Koszorú Szathmáry Gy. ravatalára; adomány sírkövére	30	«	—	«
8. Pénztári készlet	188	«	42	«
Összesen	390	frt	54	kr.

Feljegyzet. Az egyesület 100 frt alaptőkéje 1893. ápr. 12-től eső kamataival takarékpénztárban van elhelyezve.

Budapesten, 1898. június 29.

Komáromy Lajos,
egyesül. pénztárnok.

A feltüntetett pénztári kimutatást, és pedig a Bevétel rovatában az A) 1—2. és B) 1—74. számú tételeket, valamint a Kiadás rovatában az 1—16. sz. tételt átvizsgáltuk s azokat a bemutatott okiratokkal meg-egyezőknek találtuk, s így a kimutatott 188'42 frt pénztári készlet is helyesnek találtuk.

Budapesten, 1898. június hó 29-én.

Peres Sándor s. k.

Miklós Gergely s. k.

Léderer A. s. k.,
a pénztárvizsg. biz. elnöke.

A Tanítóképző-Intézeti Tanárok Orsz. Egyesülete 1898. év bevételeinek és kiadásainak előirányzata.

(Elfogadtatott a választmány f. évi január 17-én tartott gyűlésén.)

Bevételek.

1. Át hozat 1897. évről	94	frt	82	kr.
2. Államsegélyül kért az egyesület 1898. évre	1000	«	—	«
3. Tagsági díjak 80 ⁰ / ₀ -a 265 tag után	848	«	—	«
4. Hátralékos tags. díjakból mintegy	80	«	—	«
5. A kiadóczégtől a «M. Tanítóképző» szerkeszt. díja fejében	300	«	—	«
6. Takarékpénztári időleges kamatokból mintegy	10	«	—	«
Összesen	2332	frt	82	kr.

Kiadások.

1. A «M. Tanítóképző» 1897. X. füz. 2 ¹ / ₂ ívtöbbsége	60	frt	—	kr.
2. A «M. Tanítóképző» 1897. X. és 1898. I—IX. füzeteknek írói díja	300	«	—	«
3. A «M. Tanítóképző» 1898. évi 18 ívtöbbsége (18 × 24)	432	«	—	«
4. A «M. Tanítóképző» 1898. évi kiadásáért 270 tag után	810	«	—	«
5. Szerkesztő honorariuma	300	«	—	«
6. Pénztárnoki honorarium 1898-ra	50	«	—	«
7. Titkári és pénztárnoki ügykezelési kiadások	80	«	—	«
8. Nyomatványok, nyomdai felszámolások	130	«	—	«
9. Könyvtára	150	«	—	«
10. Vegyesek	20	«	—	«
11. Valószínű pénztári maradvány	—	«	82	«
Összesen	2332	frt	82	kr.

Budapesten, 1898. január hó 10-én.

Komáromy Lajos,
egyesül. pénztárnok.

C)

A Tanítóképző-Intézeti Tanárok Országos Egyesülete tagjainak névsora.

Tiszteletbeli tagok:

Dr. Berzeviczy Albert, volt vallás- és közokt.-ügyi államtitkár
Gr. Csáky Albin, volt vallás- és közokt.-ügyi miniszter
Dániel Márton, volt országgyűlési képviselő
Fehér Ipoly, pannonhalmi főapát
Firczák Gyula, ungvári görög kath. püspök
Gyertyánffy István, a budai Paedagogium igazgatója
Jókai Mór
Karsay Sándor, dunántuli ág. hitv. püspök
Szász Károly, a dunamelléki helv. hitv. egyházkerület püspöke
Dr. Wlassics Gyula, közokt.-ügyi miniszter
Zirzen Janka, a budapesti polg. isk. tnőkpző-int. volt igazgatója
Zsilinszky Mihály, közokt.-ügyi államtitkár.

Alapító tag:

Herrmann Antal.

Tisztviselők:

Elnök: Péterfy Sándor.
Alelnökök: Dezső Lajos, dr. Kovács János, Mócsy Antal.
Felelős szerkesztő: Nagy László.
Főtitkár: Sztankó Béla.
Titkár: Farkas Sándor.
Pénztáros: Komáromy Lajos.

Választmányi tagok:

Arányi Antal, Igló
Dr. Axaméthy Lajos, Budapest
Dr. Baló József, Budapest

Dr. Bánóczi József, Budapest
Belányi Tivadar, Pozsony
Bertha Ilona, Budapest

Borbély Sámuel, Sz.-Keresztur
 Boromisza István, Kalocsa
 Csepreghy Endre, Félegyháza
 Deák Lajos, M.-Vásárhely
 Dezső Lajos, Sárospatak
 Ember Károly, Budapest
 Erdődy János, Kassa
 Faluvégi Albert, Zilah
 Felméri Albert, Kolozsvár
 Groó Vilmos, Budapest
 Gyertyánffy István, Budapest
 György Aladár, Budapest
 Herrmann Antal, Budapest
 Hetényi Kálmán, M.-Sziget
 Hollós Károly, Budapest
 Horváth József, Csurgó
 Kapy Gyula, Sopron
 Dr. Kármán Mór, Budapest
 Katonáné Thuránszky Irén, Buda-
 pest
 Dr. Kiss Áron, Budapest
 Dr. Kovács János, Budapest
 Kozma Ferencz, Kolozsvár
 Krausz Sándor, Temesvár
 Kun Alajos, Budapest
 Lakits Vendel, Budapest
 Láng Mihály, Eperjes
 László Zsigmond, Déva

Lázárné Kasztner Janka, Budapest
 Léderer Abrahám, Budapest
 Dr. Málnai Mihály, Budapest
 Margitai József, Csáktornya
 Mátray Gyula, Csurgó
 Miklós Gergely, Budapest
 Mohar József, Győr
 Molnár László Budapest,
 Nogely István, Nagy-Várad
 Paal Ferencz, Kolozsvár
 Peres Sándor, Budapest
 Petrovác József, Kalocsa
 Radó Vilmos, Budapest
 Sándor Domokos, Sz.-Keresztúr
 Scherer Sándor, Baja
 Schultz Imre, Pécs
 Sebestyén Gyula, Budapest
 Somogyi Géza, Znió-Váralja
 Dr. Steinberger Ferencz, Szatmár
 Szabó József, Arad
 Szováthy Lajos, Pápa
 Szuppán Vilmos, Budapest
 Tóth József, Budapest
 Dr. Verédy Károly, Budapest
 Dr. Veszely Ödön, Budapest
 Dr. Walter Gyula, Esztergom
 Zajzon Dénes, Losonc
 Zirzen Janka, Budapest

Az egyesület tagjai.

(A név után álló évszám a belépés évét jelenti.)

- Ádám Benő, ág. ev. tkpzó tr, Szarvas, 1896.
 Amberg József, áll. tkpzó tr, Budapest, 1894.
 Amler Antal, áll. tkpzó tr, Igló, 1891.
 Angyal Dezső, m. kir. kertészeti tan.int. ig., Budapest, 1889.
 5. Altmann Jakab, reálisk. ig., Vágújhely, 1893.
 Aradvidéki tanítóegyesület, Arad, 1893.
 Arányi Antal, áll. tkpzó ig., Igló, 1889.
 Dr. Axaméthy Lajos, miniszteri tanácsos. Budapest, 1894.
 Bakos Kálmán, áll. tkpzó tr, Modor, 1889.
 10. Balajthy Ilona, áll. tnókpzó tnó, Szabadka. 1889.
 Balázs Endre, áll. tkpzó tr, Znióváralja, 1889.
 Balázsfalvi gör. kath. román tanítóképző, 1893.
 Dr. Baló József, I. ker. áll. tkpzó tr, Budapest, 1891.
 Bárány Gyula, áll. tkpzó tr, Csurgó, 1892.
 15. Dr. Bánóczi József, izr. tkpzó ig., Budapest, 1889.

- Báthory József, áll. tkpzó tr, Mármaros-Sziget, 1889.
 Bátori Lajos, áll. tkpzó tr, Csurgó, 1889.
 Bartoniek Géza, az Eötvös-kollégium igazgatója, Budapest, VI. ker., 1889.
 Bedő Dénes, áll. kép. tr, Székely-Keresztur, 1889.
 20. Beér Ferencz, áll. óvóképzó tr, Eperjes, 1889.
 Belányi Tivadar, áll. tkpzó tr, Pozsony, 1889.
 Belle László, áll. gyak. isk. tanító, Székely-Keresztur, 1889.
 Bellosits Bálint, áll. tkpzó tr, Baja, 1893.
 Belitzky Gusztáv, gyak. isk. tanító, Szepes-Igló, 1892.
 25. Bene Gyula, áll. tkpzó tr, Baja, 1889.
 Beniczky Lajos, áll. tkpzó tr, Losoncz, 1889.
 Berauer József, r. kath. tkpzó tr, Kalocsa, 1889.
 Bertha Ilona, felsőbb leányisk. tnő, Budapest, VI. 1889.
 Bergmann József, áll. tkpzó tr, Modor, 1894.
 30. Berthold János, áll. tkpzó tornatanár, Mármaros-Sziget, 1890.
 Besztercze-Naszódvármegyei tanítóttestület, 1894.
 Dr. Bilinszky Lajos, tkpzó ig., Nagy-Szeben, 1898.
 Bocskay Kristóf, áll. gyak. isk. tanító, Baja, 1889.
 Bod Péter, áll. polg. leányisk. ig., Nagy-Szeben, 1889.
 35. Bodnár Gáspár, róm. kath. kép. tanár, Szathmár, 1891.
 Bodor Miklós, áll. kisedóvóképzó ig., Sepsí-Szt.-György, 1897.
 Bodrogi Gyula, áll. tkpzó tr, M.-Sziget, 1890.
 Boér Gergely, áll. tkpzó tr, Kolozsvár, 1889.
 Boga Károly, áll. tkpzó ig., Déva, 1892.
 40. Borbély Sámuel, áll. tkpzó ig., Székely-Keresztur, 1889.
 Boromisza István, r. kath. tnőkpzó tr, Kalocsa, 1891.
 Brassómegeyi tanítóttestület, 1892.
 Breznay Imre, r. kath. tkpzó tr, Eger, 1896.
 Brunovszky Rezső, polg. isk. tan., Fiume, 1898.
 45. Budapesti II. ker. áll. tanítónőképzó intézet, 1892.
 Budapesti külső váczí-úti közs. isk., 1894.
 Budapesti Szt.-László-utczai közs. isk. tanítóttestület, 1897.
 Budapesti (budai) tanítóttestület, 1894.
 Budapesti tanítóttestület, 1893.
 50. Buday Tekla, áll. polg. isk. tnő, Mohács.
 Buzogány Mária, gyak. isk. tnő, Budapest, VI. ker., 1889.
 Chalupa Viktorné, Olgyay Ilona, tkpzó tanárnő, Pozsony, 1897.
 Cseméz József, áll. polg. isk. tnőkpzó tr, Budapest, 1897.
 Csepreghy Endre, áll. tkpzó ig, Félégyháza, 1889.
 55. Csík-Somlyói r. kath. tkpzó-intézet, 1897.
 Csizsár Sándor, áll. gyak. isk. tanító, Budapest, II. ker., 1889.
 Czöndör Sándor, áll. gyak. isk. tanító, Temesvár, 1889.
 Deák Lajos, tanfelügyelő, M.-Vásárhely, 1889.
 Decsy Géza, áll. tkpzó tr, Arad, 1889.
 60. Délmagyarországi tanítóegyesület, 1895.
 Dezső Lajos, áll. tkpzó ig., Sárospatak, 1889.
 Dömötör Géza, tkpzó tr, Znióvárálja, 1892.

- Drescher Irma, kisdedóvókpzó ig., Budapest, 1896.
 Duzs Mária, kdv. tnő, Eperjes, 1895.
65. Ebenspanger János, ág. hitv. tkpzó ig., Felső-Lövő, 1889.
 Egri közs. áll. isk. tanítótestület, 1893.
 Elekes Lajos, áll. tkpzó tr, Déva, 1897.
 Ember Károly, r. kath. tkpzó tr, Budapest, 1895.
 Erdődi János, r. kath. tkpzó ig., Kassa, 1889.
70. Eötvös Károly Lajos, kir. tanf., Szolnok, 1895.
 Özv. Fábíán Károlyné, áll. tnőkpzó, Szabadka, 1889.
 Faluvégi Albert, nyug., áll. tkpzó ig., Zilah, 1889.
 Farkas Sándor, áll. tkpzó tr, Budapest, 1895.
 Fazakas József, áll. tkpzó tr, Kolozsvár, 1889.
75. Fehérmegyei Tanítótestület, Sz.-Fehérvár, 1891.
 Felméri Albert, áll. tkpzó tr, Kolozsvár, 1889,
 Ferenczy Izabella, kisdedóvóképzó tnő, Budapest, 1896.
 Feszтетich Benó gróf, tanfelügyelő, Székes-Fehérvár, 1890.
 Földes Izabella, felső leányisk. volt tnő, Budapest, VI. k., 1892.
80. Fogarasi Jenő, tanító, Ároktó, 1892.
 Galler Kristóf, r. kath. tkpzó ig., Szeged, 1897.
 Gamauf György, ág. hitv. kép. ig., Eperjes, 1890.
 Glünkl Ágoston, áll. tkpzó tr, Modor, 1892.
 Glücklich Vilma, áll. tnőkpzó tnő, Budapest, 1898.
85. Grail Erzsébet, tnőkpzó tnő, Budapest, 1898.
 Grézló János, pestmegyei stanf. Budapest, 1889.
 Groó Vilmos, áll. polg. tnőkpzó tr, Budapest, 1896.
 Gyertyánffy István, áll. tkpzó ig., Budapest, 1889.
 György Aladár, tanügyi író, Budapest, 1892.
90. Győrvidéki tanítóegyesület, 1897.
 Hahóthy Sándor, felsőbb leányisk. ig., Budapest, 1894.
 Dr. Hajnóczy R. József. kir. tanf., Lócse, 1889.
 Hajtmann Pál, áll. gyak. isk. tanító, Déva, 1890.
 Dr. Halasy Kálmán, áll. tkpzó tr, Léva, 1889.
95. Dr. Hanzély Béla, áll. tkpzó tr, Budapest, 1891.
 Heinrich Józsa, áll. tnőkpzó ig., Kolozsvár, 1889.
 Herchl János, r. kath. tkpzó tr, Kassa, 1889.
 Herrmann Antal, áll. tkpzó tr, Budapest, I. ker., 1889.
 Hetényi Kálmán, áll. tkpzó ig., Mármaros-Sziget, 1889.
100. Hodinka Ágoston, áll. tkpzó tr., Sárospatak, 1891.
 Hodossy Béla, áll. tkpzó tr, Sárospatak, 1891.
 Hódmezővásárhelyi áll. kisdedóvó-intézet, 1897.
 Hoffmann Amália, áll. tnőkpzó ig., Szabadka, 1889.
 Holczmann Ferencz, áll. tkpzó tr, Temesvár, 1891.
105. Hollós Károly, áll. tnőkpzó tr, Budapest, VI. ker., 1889.
 Hoós János, áll. tkpzó tr, Temesvár, 1889.
 Horváth Antal, áll. tkpzó ig., Temesvár, 1894.
 Horváth Fábíán, áll. tkpzó tr, Szabadka, 1891.
 Horváth Géza, r. kath. tkpzó tr, Kalocsa, 1891.
110. Horváth József, áll. tkpzó tr, Csurgó, 1890.

- Hunyadmegyei tanítóttestület, Déva, 1892.
 Huzják Lukács, tkpző tr, Igló, 1894.
 Iglói áll. tkpző intézet, 1896.
 Irsa Béla, áll. tkpző tr, Mármáros-Sziget, 1892.
115. Jaskó Károly, nyug. áll. tkpző tr, Budapest, 1898.
 Jankó László, áll. tkpző tr, Znióváralja, 1898.
 Józsa Pál, elemi isk. ig., Kisujszállás, 1890.
 Jurássy Berta, áll. polg. isk. tnő, Kolozsvár, 1889.
 Kaposvári tanítóttestület, 1892.
120. Kapy Gyula, ág. kép. ig., Sopron, 1889.
 Dr. Karácson Imre, r. kath. tkpző ig., Győr, 1891.
 Kardhordó László, áll. tkpző gyak. isk. tan., Félegyháza, 1889.
 Karkis István, áll. tnőtkpző tr, Budapest, 1889.
 Dr. Kármán Mór, egyet. m.tr, Budapest, 1891.
125. Karoliny Mihály, áll. tkpző tr, Igló, 1894.
 Kárpáti Irén, tnőtkpző tnő, Budapest, II. ker., 1895.
 Katonáné Thuránszky Irén, áll. tnőtkpző ig., Budapest, II. 1890.
 Kertay Ede, áll. tkpző tr. Arad, 1889.
 Kibédy Lajos, áll. tkpző tr, Déva, 1889.
130. Király Károly, polg. isk. ig., Pásztó, 1896.
 Király Pál, áll. tkpző tr, Budapest, 1891.
 Dr. Kiss Áron, áll. tkpző ig., Budapest, 1889.
 Dr. Koch Ferencz, áll. tkpző tr, Kolozsvár, 1889.
 Kolbai Arnoldné, Fiéba Izabella, áll. tkpző tnő, Pozsony, 1893.
135. Kolozsvári áll. tkpző, 1897.
 Kolumbán Samu, áll. tkpző tr, Déva, 1889.
 Komáromy Lajos, áll. tnőtkpző tr. Budapest, 1889.
 Korányi Sarolta, áll. tnőképző tnő, Budapest, II. ker., 1894.
 Kovács Béla, áll. tkpző tr, Kolozsvár, 1889.
140. Dr. Kovács János, áll. tkpző tr, Budapest, I. ker., 1889.
 Dr. Kováts Kálmán, r. kath. tkpző ig., Esztergom, 1895.
 Kovács Lajos, ev. ref. tkpző ig., Debreczen, 1895.
 Kovács Sándor, áll. tkpző tr, Félegyháza, 1889.
 Kovaliczky Kornél, gör. kath. tkpző ig., Eperjes, 1898.
145. Kovássy Zoltán, áll. tkpző tr, Mármáros-Sziget, 1890.
 Krausz Sándor, áll. tkpző tr, Temesvár, 1889.
 Krasznay Zsigmond, r. kath. lelkész, Rónaszék, 1895.
 Kriek Jenő, áll. tkpző tr, Léva, 1889.
 Kruze Ernő, áll. tkpző tr, Mármáros-Sziget, 1890.
150. Kozma Ferencz, tanf, Kolozsvár, 1890.
 Köcse István, áll. tkpző tr, Sárospatak, 1895.
 König Gusztáv, r. kath. hitoktató, Budapest, 1890.
 Kőszegi Szt-Domokos-rendi apácák társháza, 1898.
 Kugler János, közs. elemi isk. tanító, Budapest, 1893.
155. Kuliszeky Ernő, tanf., Beregszász, 1889.
 Kun Alajos, áll. gyak. isk. tan., Budapest, I. ker., 1890.
 Kutnyánszky Jenő, áll. tkpző tr, Déva, 1892.
 Lakits Vendel, közs. elemi isk. ig., Budapest, 1891.

- Láng Mihály, kisededóvóképző ig., Eperjes, 1893.
160. Lányi Ernő, áll. polg. gyak. isk. tr. Budapest, 1892.
 László János, r. kath. tkpző tr, Eger, 1893.
 László Zsigmond, áll. tkpző tr, Déva, 1889.
 Dr. Lázár Gyula, áll. tkpző tr, Budapest, VI. ker., 1889.
 Lázárné Kasztner Janka, áll. tnókpző ig., Budapest, VI. k., 1889.
165. Lázárics János, áll. tkpző tr, Déva, 1889.
 Léderer Ábrahám, izr. tkpző nyug. ig., Budapest, 1889.
 Lengyel János, s. tanf., Arad, 1889.
 Lenhardt Károly, áll. tkpző ig., Modor, 1889.
 Liber Etelka, áll. polg. isk. ig. tnő, Brassó, 1890.
170. Litschauer Teréz, áll. tnókpző tnő, Besztercebánya, 1889.
 Lovcsányi Gyula, áll. tkpző tr, Budapest, 1889
 Lubinszky Emilia, áll. tnókpző tnő, Budapest II. ker., 1891.
 Macskássy Sándor, áll. tkpző tr, Baja, 1891.
 Major J. Gyula, izr. tkpző tr, Budapest, 1889.
175. Dr. Málnai Mihály, izr. tkpző tr, Budapest, 1889.
 Margitay József, áll. tkpző ig., Csáktornya, 1889.
 Marianné, Günther Anna, tnókpző tnő, Pozsony, 1897.
 Mármarosmegyei ált. tanítóegyesület, 1893.
 Maros-tordamegyei ált. tanítótestület, Marosvásárhely, 1892.
180. Mártonfy Márton, kir. tanf., Budapest, 1894.
 Mátray Gyula, áll. tkpző ig., Csurgó, 1889.
 Menich Antal, áll. tkpző tr, Pozsony, 1889.
 Dr. Mersich János, r. kath. tkpző tr, Győr, 1891.
 Mészáros Jenő, áll. tkpző tr, Temesvár, 1891.
185. Mihalicska István, áll. tkpző tr, Igló, 1896.
 Miklós Gergely, áll. tkpző tr, Budapest, I. ker. 1889.
 Mocsári Gerő, áll. tkpző tr, Győr, 1889.
 Mócsy Antal, r. kath. tkpző ig., Kalocsa, 1890.
 Mócsi László, r. kath. tkpző tr, Esztergom, 1898.
190. Modori áll. tkpző, 1894.
 Mohar József, áll. tnókpző tr, Győr, 1893.
 Mokos Gyula, tr, Budapest, 1889.
 Molnár László, r. kath. tnókpző ny. ig., Budapest, 1890.
 Molnár Leontin, áll. tnókpző tnő, Budapest, II. ker., 1889.
195. Molnár Mária, áll. kisededóvóképző tnő, Eperjes, 1898.
 Molnár Sándor, nyug. kir. tanf., Zalaegerszeg, 1894.
 Mosdóssy Imre, kir. tanf., Budapest. 1895.
 Nágel Sándor, áll. tkpző tr, Baja, 1889.
 Nagy Iván, áll. tkpző tr, Losoncz, 1889.
200. Nagy Károly, áll. tkpző tr, Budapest, II. ker., 1889.
 Sz. Nagy Károly, tr, Budapest, 1891.
 Nagy Károly, áll. tkpző tr, Csáktornya, 1897.
 Nagy László, áll. tnókpző ig., Budapest, 1889.
 Nagy Sándor, áll. tkpző tr, Arad, 1889
205. Nagyváradai tanítói irodalmi kör, 1893.
 Nemes Lajos, tanf., Sátoralja-Ujhely, 1891.

- Nendtwichné Hoffmann Jolán, áll. tnőképző tnő, Budapest, 1889.
 Népmvelők Budapesti Egyesülete, 1893.
 Niernsee József, áll. tkpzó tr, Losoncz, 1889.
210. Nitsch József, r. kath. tkpzó tr. Szathmár, 1891.
 Nogely István, r. kath. kép. ig., Nagyvárad, 1891.
 Oherolly János, áll. tnőképző tr. Budapest, 1889.
 Orbók Mór, áll. tkpzó ig., Kolozsvár, 1889.
 Orosz István, ev. ref. tkpzó tr, Debreczen, 1892.
215. Országos nőképző egyesület, tnőképző int., 1895.
 Paal Ferencz, nyug. áll. kép. ig., Kolozsvár, 1889.
 Pákh Berta, áll. f. l. isk. tnő, Budapest, VI., 1891.
 Papp József, ág. ev. tkpzó tr, Sopron, 1889.
 Pataky Irma, all. tkpzó ig., Győr, 1891.
220. Pataki Lajos, r. kath. tkpzó tr, Szatmár, 1891.
 Pataki Vilmos, áll. tkpzó tr, Kolozsvár, 1893.
 Peres Sándor, áll. kisedovóképző ig., Budapest, 1889.
 Perényi János, r. kath. tkpzó tr. Szathmár, 1891.
 Pestmegyei hiv. tanítóttestület, Újpest, 1894.
225. Péterfy Sándor, nyug. áll. tkpzó tr, Budapest, 1889.
 Pethes János, áll. tkpzó tr, Csurgó, 1894.
 Petrovác József, r. kath. tkpzó ig., Kalocsa, 1890.
 Piller György, áll. tnőképző tr, Szabadka, 1889.
 Polereczky Jolán, áll. f. leányisk. tnő, Budapest, VI. ker., 1889.
230. Pókász Imre, áll. tkpzó tr, Arad, 1889.
 Dr. Povichil Richard, áld. és tr, Kalocsa, 1891.
 Pozsonyi Szt. Orsolya-rendűek tkpzóje, 1897.
 Putsch Tóbiás, áll. tkpzó tr, Igló, 1889.
 Rátskay János, áll. tkpzó tr, Znióvárnya, 1889.
235. Radó Vilmos, áll. tnőképző tr, Budapest, 1889.
 Reichheld Károly, áld. pap, r. kath. tkpzó tr, Kalocsa, 1894.
 Répay Dániel, áll. tkpzó tr, Pápa, 1897.
 Rybár István, áll. tkpzó tr, Budapest, VI. ker., 1889.
 Roboz József, siketnéma int. ig., Vác, 1894.
240. Rohn József, áll. tkpzó tr, Budapest, 1889.
 Rózsa János, áll. tkpzó tr, Félegyháza, 1889.
 Rösler Béla, áll. tkpzó tr, Temesvár, 1892.
 Rucsinszky Lajos, áll. tkpzó tr, Budapest, 1893.
 Salamon József, kir. tanf., Pécs, 1892.
245. Sándor Domokos, áll. tkpzó tr, Sz.-Keresztur, 1889.
 Scherer Sándor, áll. tkpzó ig., Baja, 1889.
 Schiffer Ferencz, r. kath. isk. ig., Budapest, 1891.
 Schmied Bertalan, áll. tkpzó gyak. isk. tan., Márm.-Sziget, 1890.
 Schultz Imre, r. kath. tkpzó tr, Pécs, 1892.
250. Sebestyén Gyula, áll. tnőképző ig., Budapest, 1889.
 Sebestyenné Stetina Ilona, tnőképző tnő, Budapest, 1892.
 Sennyei József, áll. tkpzó tr, Félegyháza, 1889.
 Slajchó Mihály, ág. ev. tkpzó tr, Eperjes, 1897.
 Simkó Endre, ág. ev. tkpzó tr, Sopron, 1896.

255. Snasel Ferencz, tkpzó tr, Budapest, I. ker., 1892.
 Solymossy Lajos, áll. tnókpzó tr, Szabadka, 1889.
 Somlyai József, közs. isk. ig., Budapest, 1891.
 Somogyi Géza, áll. tkpzó ig., Znióváralja, 1889.
 Somogyi Pál, ev. ref. tkpzó tr, Debreczen, 1894.
260. Soós Antal, áll. tkpzó tr, Félegyháza, 1889.
 Sréder Izabella, tnó, Szolnok, 1896.
 Staáb Lenárd, áll. tnókpzó tr, Győr, 1889.
 Strauch Gyula, áll. tkpzó tr, Igló, 1894.
 Száva János, közs. tanító, Budapest, 1894.
265. Dr. Steinberger Ferencz, r. kath. tkpzó ig., Szathmár, 1891.
 Stepankó Albert, kisdedóvpzó tr, Budapest, 1891.
 Stern Ábrahám, izr. el. isk. ig., Budapest, 1894.
 Stromp Gyula, ág. h. tkpzó tr, Sopron, 1889.
 Suppan Vilmos, áll. f. leányisk. ig., Budapest, 1890.
270. Svarba József, áll. tkpzó gyak. isk. tan., Léva, 1889.
 Szabó Gábor, tkpzó tr, Budapest, I. ker., 1889.
 Szabó Géza, kir. tanf., Csík-Szereda, 1889.
 Szabó József, áll. tkpzó ig., Arad, 1889.
 Szabó Lajos, áll. tkpzó ig., Léva, 1889.
275. Szabolcsmegyei ált. tanítóttestület, 1897.
 Szánthó Edéné, áll. tnókpzó tnó, Szabadka, 1889.
 Szarvas Gáborné, áll. tnókpzó tnó, Budapest, VI. ker., 1889.
 Szarvassy Margit, áll. f. leányisk. tnó, Budapest, VI. ker., 1891.
 Szatmármegyei r. kath. tanítóttestület, Szathmár, 1894.
280. Szente József, áll. tnókpzó ig., Budapest, II. ker., 1889.
 Szente Pál, tnókpzó tr, Budapest, 1897.
 Szováthy Lajos, áll. tkpzó ig., Pápa, 1889.
 Szőke Antal, áll. tkpzó tr, Félegyháza, 1889.
 Szöllősy István, áll. tkpzó tr, Arad, 1890.
285. Szöllősy Lajos, áll. tkpzó tr, Déva, 1889.
 Sztankovich Alajos, áll. tkpzó gyak. isk. tanító, Modor, 1889.
 Sztankovics János, áll. tkpzó tr, Modor, 1889.
 Sztankó Béla, tkpzó tr, Budapest, I. ker., 1889.
 Sztára József, r. kath. tkpzó tr, Kalocsa, 1891.
290. Dr. Szuszics Sándor, plébános, Csávoly, Bács megye, 1891.
 Tanfi Iván, áll. tkpzó tr, M.-Sziget, 1894.
 Tavassy Mária, f. leányisk. tnó, Budapest, VI., 1889.
 Thaisz Lajos, áll. tkpzó tr, Losoncz, 1889.
 Tóth József, kir. tanf., Budapest, 1889.
295. Tömör Boldizsár, áll. tkpzó tr, Csáktornya, 1895.
 Triff Gábor, áll. tnókpzó tr, Szabadka, 1889.
 Ujvári Mihály, áll. tkpzó tr, Székely-Keresztur, 1889.
 Ulrich Vendel, áll. tkpzó gyak. isk. tan., Znióváralja, 1889.
 Varga József, f. leányisk. tr, Debreczen, 1894.
300. Vagner János, áll. tkpzó tr, Félegyháza, 1895.
 Vashegyi népiskola, 1891.
 Végler Gyula, áll. tkpzó tr, Székely-Keresztur, 1889.

- Veres Ferencz, áll. tkpzó tr, Sárospatak, 1891.
 Dr. Verédy Károly, kir. tanf., Budapest, 1889.
305. Versényi Gábor, áll. tkpzó tr, Kolozsvár, 1889.
 Dr. Veszely Ödön, r. kath. tnókpzó tr, Budapest, 1896.
 Vincze Alajos, r. kath. tkpzó ig, Eger, 1893.
 Virág István, r. kath. tkpzó tr, Kalocsa, 1891.
 Watzesch Gizella, áll. tnókpzó tnó, Budapest, II. ker., 1895.
310. Watzesch Janka, áll. tnókpzó tnó, Győr, 1897.
 Dr. Walter Gyula, primási titkár, Esztergom, 1891.
 Wollmann Emma, áll. tnókpzó ig., Pozsony, 1896.
 Zajzon Dénes, áll. tkpzó ig., Losoncz, 1889.
 Zirzen Janka, nyug. ignó, Budapest, 1889.
315. Zoltay Mátyás, áll. polg. isk. tr, Budapest, 1897.
 Zöllner Erzsébet, áll. f. leányisk. tnó, Budapest, VI. ker., 1891.
 Zrinyi Károly, áll. tkpzó tr, Csáktornya, 1897.

Összeállította :

Farkas Sándor
 titkár.